

ØSTTYSK HUNDETRÆNING

eller et spørgsmål om professionalitet og hensyn

Siden 1994 har vi i utallige sammenhæng vendt og drejet den systematiske arbejdsform. Der er blevet skrevet, tegnet og fortalt og det skulle efterhånden være tiltrækkeligt.

Nu er det blot således, at vi tilsyneladende ikke kan blive færdige med at snakke. Hvis nogen ymter, at dette i mistænkelig grad kunne minde den ondartede selvforståelseskrampe, som man ellers kun iagttager hos visse billedhuggere der bliver interviewet i fjernsynet - så har de ret.

Vi er faktisk ikke helt sikre på hvad systematik i pædagogikken indebærer, endsige om det er et godt valg i de konkrete tilfælde - eller måske er det mere præcist at sige, at alt dette er til konstant debat, både inden- og udenfor vores hoveder.

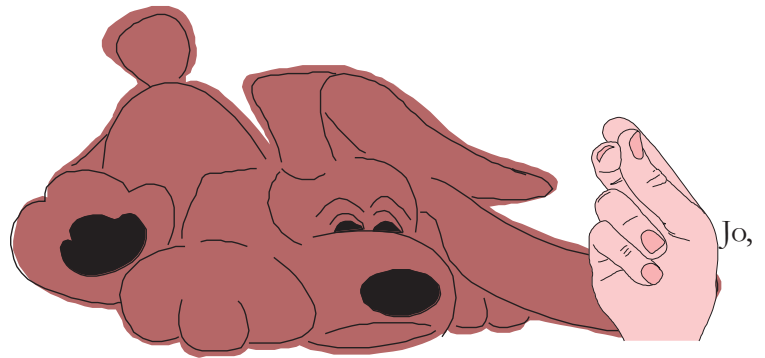
Derfor endnu engang noget snak om systematik, som heller ikke denne gang - vil blive den sidste.

Man tager en fordom.

Til daglig skal man være tilbageholdende med at forholde sig til andre menneskers fordomme (man kunne jo ske aldrig at blive færdig), men for een gangs skyld kan vi vel referere til noget af det der bliver hostet op ved festlige lejligheder omkring "systematisk pædagogik".

"Systematik er noget med nogle personer, af vanvare kaldet pædagoger, som opfører sig umenneske-ligt/robotagtigt, siger de samme livsforladte stive sætninger og fodrer de handicappede med lavpris-chips, karameller og blød, billig finsk lakrids"

Altså med andre- og ufortyndede ord, "Østtysk hundetræning fra før 90".

Den sidder - gør den. For selvfølgelig har der sneget sig en karamel ind engang imellem. At der så også er tale om alle mulige andre former for tilbagemeldinger - smil og opmuntrende ord og gestik, indkøb i polet-butikken, tur i byen, kaffe på værelset/i lejligheden og fælles indkøb - og at karamellen blot var en lille del af et større repertoire - det kan vi snart glemme i farten, når selvkritikken iøvrigt ligger tæt under overfladen:

Er det de rigtige valg vi har foretaget på beboerens/-brugerens/barnets vegne?"

Er det rigtigt, at sætte så meget ind på, at den udviklingshæmmede borger i udstrakt grad skal lære - igennem hele sit liv "Hvorfor kan vi ikke nøjes med at have det rart"?

Er det rigtigt, at grave så dybt i indlæringens og motivationens essens, at vi til tider havner med en karamel en polet eller en kop kaffe i hånden til uddeling/betaling?

Når vi prøver at bringe ro over os selv ved, at give nogle generelle svar på disse spørgsmål, så plejer vi ikke at blive færdige, endsige mere rolige. Først når vi taler om konkrete personer, de muligheder der praktisk findes og om hvilke alternativer der kunne være, først da, når vi i nærheden af en hvis sikkerhed, i hvert fald på, at vi ikke kan finde noget bedre.

Erfaringerne

Det kan være svært at forstå, hvis man ikke kan referere til opsamlede erfaringer og ikke har oplevet konsekvenserne af det modsatte, at en vis/eller stor genkendelighed i omgangen med udviklingshæmmede faktisk kan være befriende for dem- og absolut ikke "dræbende".

Og således er årsagen til, at pædagoger f.eks. ønsker og vælger, at forholde sig genkendeligt langt ud over hvad de iøvrigt er vant til, altså ikke, at de er bund-neurotiske eller får afløb for indestængt trang til dominans.

Det er et spørgsmål om hensyn.

Fordi både deres konkrete erfaringer og de mere generelle erfaringer omkring udviklingshæmmede borgeres behov viser at "genkendeligheden" er en vigtig faktor og måske mere væsentlig bl.a. på grund af arten af deres funktionsforstyrrelser. (Det har noget at gøre med, at hvis man forstår hvad der bliver kommunikeret og kender reglerne, så er man tættere på at kunne handle).

Derfor går vi rundt, selvfølgelig indrettet efter den enkelte beboer/bruger/barns behov, og formulerer os enslydende - og ikke af nogen som helst anden grund. Hvis du nu skulle være ved, at læne dig tilbage og begynde at tro på noget at dette -så lad være.

Vi "tror" ikke engang selv på det.

I det hele taget er tro ikke et begreb der kan bruges til så meget af en "systematiker". For os drejer det sig om at **sandsynliggøre, at noget er bedre end noget andet** og "tro og sandhed" vil vi hermed overlade til de religiøse.

Motivations sære og vanskelige kunst.

For lige et kort øjeblik at vende tilbage til den med karamellen. Det er et problem, at udviklingshæmmede, bl.a. på grund af deres, i varierende grad, begrænsede overblik, kan have svært ved at forstå meningen med at udvikle deres potentialer:

"Hvorfor skal jeg lære at spise med gaffel - når jeg kan blive madet. Hvad er der sjov ved selv at kunne tage tøjet på. Hvorfor er det vigtigt at kunne handle ind, komme rundt på området, vaske sit tøj, lære tegn o.s.v?"

Det er i al almindelighed halsløs gerning at forsøge at lære mennesker noget uden, at være klar over hvad der motiverer dem og hvad der skal til for, at skabe mening. Samtidig må vi erkende, at de oftest meget kringlede måder hvorpå såkaldt normaltudviklede motiveres, i bund og grund er uanvendelige i de fleste udviklingshæmmede borgeres verden.

Tænk på hvor hurtigt det kan blive omstændeligt, hvis vi f.eks. skal forklare, hvorfor vi for det meste får opvasken af vejen løbende, i stedet for at lade den hobe sig op. Eller hvad med de mange tilfælde hvor vi gør noget, ikke for dets egen skyld, men for en belønning der falder sidenhen -sometider, meget sidenhen, eller fordi vi ikke vover at gøre det "rigtige"

Kommer systematikerne fra øst-tyskland?

Nej, det er fandt me uhyggeligt du. De bor lige inde ved siden af.

De siger, som du, nøjagtig de samme uovervejede ting til deres børn om morgenen. De skændes med poderne, om hvem der skal tage opvasken og hvis tur det er til at støvsuge. De udbetaler lommepenge for pligter, der ikke altid bliver lige godt udført og de er sommetider slemt uenige om hvad opdragelse går du på.

Og når du taler med dem om pædagogik og udviklingshæmmede, etik, integritet, glæde, ligeværdighed, grænser og hvad man ellers taler om ude i byen - så husk, hvis de ikke selv kommer på det, at føre diskussionen over på konkrete mennesker og hvad du selv kunne finde på at stille op.

Og tænk på, at det du beslutter, til dels og ofte, på et andet menneskes vegne, gerne skulle føre et eller andet sted hen og gerne bygge på det, der havde været - at det helst skulle hænge sammen med, hvad der iøvrigt foregik i den handicappedes liv og holde også efter dagen imorgen.

Et par ting er jeg sikker på (næsten):

Den "mindst mulige hjælp" vi giver, skal føre til, at de udviklingshæmmede borgere bliver så uafhængige af os (som hjælpere) som muligt -

Dette er for mig at se for det første den grundlæggende holdning hvormed man bør møde en person der behøver hjælp -og dernæst en af de væsentlige grunde til at vi professionelle eksisterer.